

EESTI VABARIIK ON 90. AASTANE

Saue Sõna

INFOLEHT NR. 5 (275)

16. veebruar 2008

Tasuta

SAUE –
KODUNE LINN

SAUE
LINNAVOLIKOGU
JA LINNAVALITSUS
ÕNNITLEVAD
KÕIKI
SAUELASI!

23. veebruaril kell 14.00
Saue Gümnaasiumi aulas
Tähistame OMA RIIGI 90. sünnipäeva!
- Vabadussõja võidusamba idee ja maketi
tutvustamine;
- Põgus pilguheit Eestimaa ajalukku;
- Ameeriklaste dokumentaalfilmi „Laulev
revolutsioon“ esilinastus Sauel.
Üritus kõigile tasuta.

Võimalus teha nimeline annetus Vabadussõja võidusamba toetuseks.

Korraldajad:

MTÜ Sinimustvalge Saue
 Erakond IRL Saue osakond

AASTA TEGU 2007

Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidu (ELIL) juhatus valis Saue Linnavalitsuse paljude nominentide hulgast üheks, keda tänati 12.veebruaril 2008 Rahvusooper Estonia Talveaias toimunud tänuüritusel AASTA TEGU 2007

Aktusel tunnustati ja tänati üksikisikuid, asutusi ja organisatsioone, kes on liikumispuudega inimesi toetanud sõna või teoga 2007. aastal või pikema aja jooksul. Tegemist on traditsioonilise üritusega, mis toimus sel aastal seitsmendat korda. Auhinna „Aasta tegu 2007“ laureaate oli kokku 16. Päeva juhtis ELIL president Ants Leemets. Sõnavõttudega esinesid liikumispuudega inimesed ise, kes rääkisid oma hobidest, isiklikest kogemustest hariduse omandamisel, töö leidmisel ja eluga toimetulekul.

Saue Linna Invaühing on Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidu liige.

Tänu Saue Linnavalitsuse toetusele on ühing liikmesorganisatsioonidest üks paremini toimivaid. Saue puudega inimesed on seda meelt, et Saue Linnavalitsus väärib ELIL-poolset tunnustamist ja tänamist.

SAUELASTELE UUED TOETUSED TULEMAS

Vastavalt Saue linna 2008. aasta kinnitatud eelarvele alustatakse käesoleval aastal sauelastele uute toetusliikide maksmist.

Aastal 2008 on Saue elanikele ette nähtud uued toetusliigid: ühekordne matusetootus kuni 3 000 krooni ja koduse lapse toetust 2 000 krooni kuus alates vanemapalga lõppemisest. Mõlema toetuse väljamaksmine hakkab kehtima toetuse maksmise korra vastuvõtmisel linnavolikogu poolt. Matusetootuse ja koduse lapse

toetuse maksmise korrad on hetkel menetluses. Määruste eelnõud on läbinud esimese lugemise linnavalitsuses esimese

11. veebruaril arutas eelnõusid volikogu sotsiaal- ja tervishoiukomisjon ja tegi oma ettepanekud ja täiendused.

20. veebruaril toimub 2. lugemine Saue Linnavalitsuses. Määrused kinnitab lõplikult Saue Linnavolikogu.

Täpsema info edastame ajalehes Saue Sõna.

Info 6790 174

Heli Joon

Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna juht.

EESTI VABARIIK 90

PIDULIK KONTSERTAKTUS

**Saue Gümnaasiumi aulas
21.veebruari 2008
algusega kell 19.00**

Esinevad:

**Saue Poistekoor
Saue Gümnaasiumi Noortekoor**

**Peaesineja - Olav Ehala,
Elo Toodo - Jakobs
ja
Lembit Saarsalu**

**Kohapeal ka kohvilaud ja sünnipäevatorit!
Korraldab Saue Linnavalitsus**

SAUE
LINN
15

EESTI

EESTI VABARIIGI JUUBELIAASTA

VABADUSSAMBAST RAINER STERNFELDIGA

Vabaduse väljakule kavandatava monumendi kohta on igapäev midagi arvata ja igal teisel midagi ette heita. Eesti Üliõpilasleht võtab kokku senise kriitika ja uurib töö neljast autorist kahe, Rainer Sternfeldi ja Andri Laidre arvamust kavandi saatuse kohta.

Rainer Sternfeld, Andri Laidre, Kadri Kiho ja Anto Savi loodud Vabadussõja monument, mis täiendatud kavandi järgi on üheksakorruselise maja kõrgune kolossaalne klaasist sammas vabadusristiga tipus, peaks Harjumäele kerkima selle aasta 28. novembriks.

Kulunud küsimus, kuid paljudele endiselt segane – miks rist?

Töö algusjärgus proovisime palju erinevaid ja ka väga abstraktseid lahendusi, kuid siis meenus, et tegemist on kõigepealt siiski Vabadussõja võidusambaga. Niisiis tuli esiteks leida sümbol, mis meenutaks äratuntavalt Vabadussõda ja seejärel mõelda, kuidas see kõneleb vabadusest üldisemalt.

Sobivat kujundit otsides sõitsime läbi palju Vabadussõja mälestussambaid ja nägime, et peaaegu kõigil on kujutatud Vabaduse Rist (Vabaduse Rist on võidutöö kavandil kujutatud ordeni ametlik nimetus – A. L.). Vabaduse Rist oli esimese Eesti Vabariigi tähtsaim orden ja sümboliseeris hiljuti kätte võideldud vabadust kõige otsesemalt. Sel märgil on oma ajalugu, mis hõlmab nii Vabadussõda kui ka vabadust ning teist nii laia tähendusega ja üldmõistetavat märki meil ei ole.

Sammas peaks konkursi juhendi kohaselt olema Vabadussõja monument ja ühtlasi kujutama ka vabaduse ideed üldisemalt. Kas selline ühendus on teie meelest võimalik? Kas saab rääkida vabadusest, kui me ei tea, millest või milleks see vabadus on?

Vabadussõja võitmine on selle alus, et me üldse saame rääkida vabast Eestist. Vabadussõja võit tõestas, et üks väikeriik on iseseisvuseks võimeline – mis ei olnud tolle aja Euroopas sugugi iseenesestmõistetav. Me oleme ju näinud tervete rahvaste kadumist suure Venemaa avarustesse. See andis meile jõudu 20 rahuaasta jooksul üles ehitada demokraatlik ühiskonnakorraldus ning kasvatada üles põlvkond, kes 50 okupatsiooniaasta jooksul suutis säilitada vaba Eestit oma südameis ja mõtetes. Ilma nende 20 aastata poleks me ilmselt täna vabad. Seega kujundlikult öeldes – enne oli Vabadussõda, seejärel vabadus.

Miks peaksid tudengid tahtma oma pealinna esindusväljakul näha visuaalselt pigem vaikivast ajastust pärinevat 26-meetrist ristiga tipnevat sammast?

Vabaduse Risti said üsna vähesed Vabadussõjas osalenud inimesed ja nende hulka kuulus ka üliõpilasi. Just tudengid ja kooliõpilased tõid rindele uut jõudu ja entusiasmi, mida Esimese maailmasõja kogemusega meestel nappis. Üldisemalt on sammas sümbolne

austusavaldus kõikidele, kes Eesti iseseisvumisele on läbi aegade kaasa aidanud.

Teatud ajaloolisus oligi meie töö eesmärk – traditsiooniline vorm loob sideme esimese vabariigiga, materjalikasutus on aga selgelt tänapäevane. Klaas on läbipaistev ja erinevalt näiteks marmorist pole sel rahvust. Klaasiga loodav igijää efekt viitab Eestile kui põhjamaale. Sammas rõhutab järjepidevust – et ajaloo ei ole kahte, vaid üksainus Eesti Vabariik ja vahepealset aega tuleb ühelt poolt meele pidada, kuid teiselt poolt see seljataha jätta. **Võidutöö vooruseks peetakse selle üldist arusaadavust. Tundub, et edaspidi peame oma välismaalastest sõpradele selgitama hakkama, et tegemist ei ole natsi- ega kristliku ristiga, et Eesti rahvas ei ole enda väljasuremist ette nähes kalmuküngast valmis teinud ja et hiiglaslik orden kõneleb siiski vabadusest, mitte ainult sõjast. Kus on võidutöös see „vabaduse idee üldisemalt“?**

Me oleme seda kavandit näidanud paljudele välismaalastele ning kui aus olla, siis selline küsimus on neid muigama pannud. Küsitlute seas on olnud nii noori kui ka doktorikraadiga inimesi. Kui vaadata erinevate riikide aumärke, siis rist on nende juures domineeriv motiiv. Samuti on erinevad autorid ilmekalt näidanud, et Eestis tunti ristimärki ammu enne ristiusku ja et risti mütolooiline tähendus on ristiusust palju vanem. Vabaduse Rist on Nikolai Triigi 1919. aastal loodud unikaalne teos ja seda pole mingit põhjust paljude teiste olemasolevate ristidega segi ajada.

Kas teile ei tundu see monument natuke inimkauge? Massiivne sammas, rist, mõök kõverdatud käes – selliste märkide keeles räägib võim, mitte inimesed.

Kurb on see, et meie ühiskondlik ajalooline mälestus

Vabadussõjast on tuhmistunud. Nende jaoks, kes teavad Vabaduse Risti olemasolust ning Vabadussõja kulgu ja tähtsust, on see sümbol loomulik ning ainuõige. Esimese vabariigi ajal nimetati monumenti vabaduse monumendiks või vabadussambaks, mis juba iseenesest näitas, et võit Vabadussõjas võrdub vabadusega. Soov tänapäeval Eesti iseseisvust ja Vabadussõda üksteisest lahus seisvatena näha on kahetsusväärne ja ebarealistlik.

Küsimus teile kui mitteajaloolastele, kes Vabadussõjaga seonduvat õppinud vaid kauges koolipõlves – kas teie arvates teavad eestlased Vabadussõjast piisavalt ja oskavad selle tähtsust hinnata?

Ajalugu võiks alati natuke paremini tunda, kuid õnneks on monumendi konkurss tekitanud elava diskussiooni Vabadussõja ja esimese vabariigi teemadel ning enam ei saa öelda, et Vabaduse Rist kõigile võõras on. Loodetavasti ei unusta seda ka järeltulevad põlvned.

Viimase küsitluse andmeil pooldab samba püstitamist 74% eestlastest. Kui millegipärast kuulutatakse välja uus konkurss, kas te oleksite nõus uuesti osalema ja kas teeksite midagi teisiti?

Hea meel on sellest, et suurim toetusprotsent sellele kavandile on just noorte ning tudengite hulgas. Kui kuulutatakse välja mõni uus konkurss, näiteks kommunismiohvrite mälestusmärgi konkurss, siis osaleme hea meelega.

AJALUGU

192210. veebruaril otsustas Tallinna linn Vabaduse väljakul asunud Peeter I kuu maha võtta ning rajada sinna Eesti vabadusvõitlust ja iseseisvust tähistav monument. Kuu võeti maha 29. aprillil öösel. 1928 Toimus Vabadusplatsi planeerimise konkurss. Konkursi tingimuste kohaselt tuli arvestada ka Vabadusmonumendi püstitamisega väljakule. 1931 Toimus Vabadussõja monumendi konkurss. Konkurss ei andnud sobilikku tulemust ning I preemia jäi välja andmata. 1937 Vabaduse väljaku ruumilise kujundamise konkursi võitnud töö nägi ette Jaani kiriku asemele Kohtupalee rajamist ja selle ette 67-meetrist sammast ratsanikufiguuriga tipus. *Allikas: www.vabadusemonument.ee*

Ülaltoodud intervjuu on avaldatud Eesti Üliõpilastelehe veebruarikuu numbris. Kuna üks autoritest on elupõline sauelane, Saue Gümnaasiumi hõbemedaliga lõpetanud Linnavolikogu liige Rainer Sternfeld, palus Saue Sõna toimetaja Eesti Vabariigi sünnipäeva eel vastuseid mõnele küsimusele.

Peeter Eelsaare: Kuidas moodustus autorite kollektiiv ja valmis kavand?

Rainer Sternfeld: Tagantjärei mõeldes oli kavandi sünnilugu justkui filmis. Kõik läks imekiiresti ning ladusalt - autorite kollektiiv moodustus ühistest tuttavatest ning koos tundsi end kui "Eesti rakutuum". Seda mitte äärmuslikus rahvuslikus mõistes, pigem midagi laulva revolutsiooni, Balti keti ja taasiseseisvumisaja võtmes. Ehk need tunded, mis akumuleeruvad lapsepõlves. Töö kavandiga oli põhjalik ning viis meid õige tulemuseni. Charles Mingus on öelnud: "Midagi lihtsat keerukaks muuta on tavapärane, kuid muuta midagi lihtsaks, uskumatult lihtsaks, see nõuab loovust".

Ka meie lähtume oma töös põhimõttest, et kõik geniaalne on lihtne.

P. E.: Palun kirjeldage pärast võitu toimunut.

R. S.: Ühiskonnas valitses hämming - mis Vabadusrist? Kellele? Milleks? Mis Vabadussõda? Tohtu diskussioonide ning emotsioonide laviin ja meie selle kõige keskel. Kahjuks tuli kokku puutuda meie riigi paljude arvamusiidrite, kunsti- ning kultuurieliidi ajaloolise harimatuse ning ebaviisakusega. Ühelt poolt oli see kindlasti meie noorus, milleks ühiskond valmis polnud, teisalt ideekavandi ülim lihtsus ning konkreetus. Vist ei pea eraldi mainima, et inseneriharidus oli selles ringkonnas kui punane rätik. Selliste

monumentide puhul ei saa autor lähtuda isiklikust egost, oma mina väljendamisest. Sellised monumendid elavad oma aegruumis, nad peavad suhtlema iga inimesega kogu Eestis, olenemata soost, vanusest või erialast. Loeb vaid armastus ning austus esivanemate vastu.

P. E.: Millises seisus on Vabadussammas praegu ja mis saab edasi?

R. S.: Praegu toimub vilgas projekteerimine ning sobiva tootja otsimine Euroopast. Selliste oskustega tegijad pole ka terves maailmas palju, tegemist saab olema unikaalseima klaasmonumendiga maailmas. Seda nii tehnoloogiliselt, suuruselt kui ka kunstiliselt. 6 kuud on tehtud nii intensiivset tööd, et see on juba omamoodi vabadusvõitlus. Loodetavasti saame juba aasta lõpus selle ilu nautida. Nii saame ka oma pikaajalise riikliku auvõla esivanemate ees tasutud.

Sellise mahuka, kuid vajaliku väärrika teo elluviimine nõuab palju raha. Igasugune abi on teretulnud. Seetõttu avaldas ühe autori kodulinna Linnavalitsus 31. jaanuaril alljärgneva pressiteate.

Saue Linnavalitsus

Pressiteade

31.01.08

Saue Linn toetab Vabadussõja võidusamba ehitust

Saue Linnavolikogu eraldas 2008. aasta linnaeelarvest Vabadussõja võidusamba rajamiseks Tallinna kesklinna 60 000 krooni.

Oma otsuses lähtus linnavolikogu põhimõttest, et iga omavalitsus võiks annetada Vabadussõja võidusamba ehituseks 10 krooni elaniku kohta. Ettepaneku Vabadussõja võidusamba rajamise toetamiseks tegi Saue Linnavolikogu Reformierakonna fraktsioon.

Linnapea Orm Valtson: „Ettepanek võeti Saue Linnavolikogus vastu väga positiivselt. Loodame, et meie eeskuju järgivad kõik omavalitsused, andes niimoodi oma panuse Vabadussõjas langenute igavese mälestuse jäädvustamiseks.“

Sümboolne rahaline tšekk, mis kinnitab ülekande teostamist antakse Vabadussõja Võidusamba autoritele üle 21. veebruaril 2008 Saue linnas toimuval Eesti Vabariigi juubeliaastale pühendatud pidulikul kontsertaktusel.

Selle lehekülje materjali saatis toimetusse sauelane Henn Põlluaas - Eesti Rahvusliku Liikumise juht, Tartu Rahu Põlistamise Seltsi aseesimees.

KONVERENTS “TARTU RAHU JA TÄNAPÄEV”

1. veebruaril toimus Rahvusraamatukogu suures saalis Tartu Rahu Põlistamise Seltsi (TRPS) korraldatud rahvusvaheline konverents “Tartu Rahu ja tänapäev”, mis oli pühendatud Eesti Vabariigi 90. juubeliaastale. Konverentsi juhatas TRPS aseesimees Henn Põlluaas.

Huvi konverentsi suhtes oli väga suur. See näitab tõsiselt vajadust seletada lahti meie minevikku, sellest tänapäeva üle kandunud probleeme ja pakkuda välja omapoolseid lahendusi.

Lahendamist vajavad küsimused on Eestil Läti, Leedu ja Soomega suuresti ühised. Sestap pidasime vajalikuks tuua need esile ühisel, rahvusvahelisel konverentsil. Nimetatud nelja maad ühendab 1918-1920 peetud Vabadussõda ja 1920.a. Venemaaga tehtud rahulepingud: Eestil ja Soomel Tartus, Lätil Riias ja Leedul Vilniuses. Neis määrati ära riikidevahelised piirid Venemaaga, neis tunnustas Venemaa igaveseks ajaks kõigi mainitud riikide õigust iseseisvusele ja puutumatusse. Seda igavikku jätkus vaid 20 aastaks ...

Konverentsi täissaalile esinesid politoloogiadoktor Toomas Varrak, suursaadik Mart Helme, TRPS aseesimees Henn Põlluaas, ajaloodoktor Jaak Valge, Soome Akadeemia emeriitusjuhataja professor Reijo Vihko, Veikko Saksi ning teised Eesti, Läti, Leedu ja Soome tuntud esindajad. Publiku huvi oli suur, küsimusi esinejatele oli rohkem kui konverentsi ajalimiit võimaldas.

Konverentsil osalejate ning kahekümne viie Eesti, Läti Leedu ja Soome valitsustevälise organisatsiooni poolt allkirjastati:

“Deklaratsioon NSV Liidu okupatsiooni ja anneksiooni kui jätkuva kommunismikuriteo hukkamõistmisest ja heastamisest.” (lühendatult)

Toetudes rahvusvahelistele konventsioonidele, deklaratsioonidele ja otsustele ning sellele, et Soome sunniti vägivaldaga loobuma oma piiridest, et Eesti ja Läti taastasid omariikluse 1920. aasta rahulepingute ja põhiseadustega määratud piirides, mida tunnustasid kõik maailma riigid, deklareerime, et: Eestile, Lätile ja Soomele kuuluvate territooriumite (Petserimaa ja Narva jõe tagused alad; Abrene; Karjala, Salla ja Petsamo) okupeerimine, anneksioon ja jätkuv enese käes hoidmine on eespool kirjeldatud otsuste, resolutsioonide ja rahvusvaheliste konventsioonide kohaselt NSVL-i toime pandud, aegumatu kommunismikuritegu, mille täielik heastamine on Vene Föderatsiooni kui NSVL-i õigusjärglase kohustus. Aeg ei õigusta seda enam kui pool sajandit kestnud kuritegu.

Eesti, Läti ega Soome rahvas ei ole iialgi leppinud Venemaaga tehtud ülekohtuga ja nõuab tagasi enda seaduslikke territooriume. Me mõistame resoluutselt hukka endi riigivõimude järeleandlikkuse Venemaa survele ning Läti ja Eesti võimude katsed legaliseerida uute põhiseaduse- ja rahva tahte vastaste piirilepingutega NSVL-i vallutustel põhinevaid piire. Me nõuame nende ebaseaduslike lepingute denonsseerimist. Ei ole olemas ühtegi moraalset, poliitilist ega õiguslikku põhjust loobuda vabatahtlikult oma õigustest. Ükski piirimuudatus ei ole legaalne, kui see on ellu viidud vastu asjaomase rahva vaba tahet.

Kutsume Vene Föderatsiooni Riigiduumat ja Valitsust üles tunnustama 1920.a. Tartu ja Riia rahu- ja piirilepingute kehtivust, okupatsiooni ja anneksiooni, loobuma senisest agressiivsest poliitikast oma naabrite suhtes, heastama kõik neile tekitatud kahjud, sh. omandiõiguse ning taastama Soome, Eesti ja Läti õige riigipiiri. Vaid see looks tugeva aluse sõbralikele ja heanaaberlikele suhetele.

Kutsume Soome, Eesti, Läti ja Leedu valitsusi, Euroopa Ühendust, USA Kongressi, Haagi Tribunali, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja

rahvusvahelist avalikkust üles seisma õigluse jaluleseadmise eest, nõudma Venemaa käitumist demokraatliku riigina ning meie rahvastele tehtud ülekohtu ja kahju täielikku heastamist.

Deklaratsioonile on alla kirjutanud: Tartu Rahu Põlistamise Selts / Eesti; Eesti Rahvuslik Liikumine / Eesti; Setu Kongress / Eesti; Visu Latvai / Läti; Tarton Rauha ry / Soome; Pro Karelia ry/ Soome; Aluepalautus ry/ Soome; Karelia Klubi ry/ Soome; Suomen Karjalan Pakolaiset ry/Soome; Lietuviu Tautinio Jaunimo Lyga/Leedu; Eesti Demokraatlik Rahvuslike Jõudude Koostöökoda/Eesti; (EDRJK esindab järgmisi organisatsioone: Eesti Vabadusvõitlejate Liit, Eesti Vigastatud Sõjameeste Ühing, Eesti Õigusjärgsete Omanike Liit, Endiste Poliitvangide Liit, Endiste Õpilasvabadusvõitlejate Liit, Soome Sõjaveteranide Eesti Ühing, Kindral Johan Laidoneri Selts, Eesti Memento Liit, Eesti Kristlikud Demokraadid, Isamaa ja Res Publica Liit, Põllumeeste Kogu, Eesti Reservohvitseride Kogu, Soomepoiste Pärimusühing, Tartu Rahu Põlistamise Selts.)

AJALUGU:

Vabadussõdades aastail 1918-1920 said Soome, Eesti, Läti ja Leedu võidu bolševistliku Venemaa üle, võitsid kätte vabaduse. 1920.a. sõlmiti rahulepingud Venemaaga: Eesti ja Soome Tartus, Läti Riias, Leedu Vilniuses. 1939. aastal jagasid Stalin ja Hitler Euroopa mõjusfäärideks. Balti riigid, sh. Soome jäid NSVL-i mõjusfääri. Rikkudes kõiki lepinguid ja rahvusvahelisi konventsioone, okupeeris ja annekteeris Eesti, Läti ja Leedu ning ründas Soomet. Soome oli sunnitud loovutama osa oma territooriumist. 14.12.1939 heideti NSVL kallaletungi eest Soomele välja Rahvasteliidust. 23.07.1940 avaldas USA deklaratsiooni Balti riikide okupeerimise mittetunnustamisest - Ameerika Ühendriikide rahvas astub vastu kõikidele territoriaalsetele muudatustele, mida teostatakse tugevama riigi sekkumisega nõrgema riigi siseasjadesse.

05.09.1940 deklareeris Winston Churchill alamkojas, et Briti valitsus ei tunnusta sõjas toimunud territoriaalseid muutusi, mis pole aset leidnud vabal tahtel ja poolte kokkuleppel.

14.08.1941 sõlmsid USA ja Suurbritannia Atlandi Harta, millega ühines ka Nõukogude Liit. Selles kinnitati kõigi riikide ja rahvaste võõrandamatut õigust vabadusele ja demokraatiale ning deklareeriti, et allakirjutanud riigid ei taotle oma territooriumi ega mõjuvõimu laiendamist, ei soovi näha territoriaalseid muudatusi, mis ei ole kooskõlas neil territooriumitel elavate rahvaste vaba tahtega, respektseerivad kõigi rahvaste õigust valida endale riigikord. Eesti, Läti ja Leedu jäeti sõja lõpus Jalta ja Teherani sobinguga NSVL-i meelevalla. Soomele suruti peale Pariisi rahuleping, kuulutati Soome sõjasüüdlaseks, sunniti loobuma osast oma territooriumist ja maksma ülekohtuselt reparatsioone Venemaale. Peaaegu miljon Balti riikide ja Soome kodanikke oli sunnitud ellujäämise nimel maha jätma oma kodu ja põgenema. Repressioonides küüditati Siberisse ja hukkus/ hukati sadu tuhandeid süüdituid inimesi. Lääneriikidele lootes kestis Balti rahvaste relvastatud vabadusvõitlus 1950ndate keskpaigani. NL' i kuriteod on maailmas hukka mõistetud.

1.08.1975 kinnitati Helsingi Euroopa Koostöö ja Turvalisuse Konverentsi lõppaktis, et sõjajärgse Euroopa riikide piire ei tohi vägivaldselt muuta. Lääneriigid deklareerisid, et ei tunnusta NL' i Balti riikide okupeerimist ega vägivaldselt muudetud piire.

13.01.1983 mõistis Euroopa Parlament hukka Balti riikide okupeerimine NL' i poolt.

26.07.1983 tegi USA president R. Reagan avalduse - Balti riikide jätkuva okupeerimisega rikub NL rahvusvahelist õigust. 1987.a. jaanuaris võttis Euroopa Nõukogu ühel vastu resolutsiooni inimõiguste ja rahvuslike õiguste kaitseks Baltimaades. Eesti, Läti ja Leedu taastasid oma iseseisvuse, NL lagunes. Venemaa on teatanud, et ei tunnusta Tartu ega Riia Rahulepinguid, nendega paika pandud riigipiire ega Balti riikide juriidilist järjepidevust, väidab, et Balti riigid astusid NL' i koosseisu vabatahtlikult. 12.05.2005 mõistis Euroopa Parlament oma resolutsiooniga hukka kommunistliku okupatsiooni Ida-Euroopa riikides.

2005. a. on USA Kongress ja President korduvalt hukka mõistnud Baltimaade okupeerimise ja nõudnud Venemaalt Eesti, Läti ja Leedu suhtes toime pandud ebaseadusliku agressiooni, okupatsiooni ja terrori tunnustamist ning tehtu eest vabanduse palumist.

26.01.2006 võttis Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee vastu resolutsiooni, mis mõistis hukka totalitaarsete režiimide sooritatud kommunismikuriteod ja nõudis nende tagajärgede likvideerimist.

Kommunismikuriteod on hukka mõistnud ka Eesti, Läti ja Leedu parlament.

AVATUD NOORTEKESKUSTE PROGRAMMI TÄNUÕHTU

Reedel, 8. veebruaril osales Saue Noortekeskuse töökas kollektiiv Harjumaa Avatud Noortekeskuste programmi tänuõhtul Rae kultuurikeskuses.

Kokku olid tulnud noorsootöötajad üle Harjumaa, et teha kokkuvõtte 2007. aasta tegemistest ning anda ülevaade oma suurematest projektidest, mis saanud 2003-2007 rahastuse ANK projektikonkursilt.

Häid näiteid ANK rahade kasutamisest möödunud perioodil olid palutud tooma Tallinna Noorsootöö Keskus, MTÜ Vikerkaarimaja (Nissi Noortekeskus), Keila Noortekeskus, Kose Noortekeskus ja Saue Noortekeskus.

Meie projektist „Terve ja tark noor“ rääkis noortejuht Üllar Põld.

Projekt leidis aset augustist detsembrini 2007. aastal ja koosnes kolmest osast: öömatk Pärnu jõe keskjooksul oktoobris; õppe-ja seikluspäevad Sisekaitseakadeemia Päästekolledži Väike-Maarja Päästekoolis 30.-31. oktoobril; kodanikupäeva tähistamine koos projekti käigus valminud filmi esilinastusega Noortekeskuses 26. novembril.

Päeva juhtis Harju maavalitsuse noorsootöö nõunik Anne-Ly Suvi ning pärast informatiivset osa esinesid Rae valla ja huvikeskuse tublid noored lauludega, kitarril, saksofonil ja klaveril.

Meeles peeti ka tublimaid noortekeskusi ning nende juhatajaid. Viimaste hulka kuulus ka Saue Noortekeskuse juhataja Erna Gerndorf, kellele kingiti lillekimp ja „Heade mõtete raamat“.

AVANES SAVITUBA

Juba mõnda aega on kõikidel kunstihingelistel ja ka muidu hakkajatel noortel võimalus igal teisipäeval õppida tundma savimaailma telgitaguseid ja harjutada kätt erinevates keraamikatootmise valdkondades.

Nimelt sai Saue Noortekeskus 2007. aastal tänu ANK Varaaida projektikonkursile savipõletusahju koos kedraga (see mehhanism, mis käib ringi ja mille pealt tulevad imekaunid voolujoonelised sinilillevaasid) ning nüüd on tegevus täies hoos.

Noortekeskuse savitoas on Sul võimalik teha just selline savikauss või lillepott nagu Sulle meeldib, glasuurida see üle täpselt nii täpiliselt nagu tahad ning õppida tundma ka saviahju hingeelu, sest tuhanded kraadid pole naljaasi!

Niisiis tere tulemast teisipäeval, kuni 13-aastased 14:00 – 17:00

alates 14-aastased 17:00 – 20:00

Noori savisõpru juhendab Monika Liiv.

KARAOKEKOLMAPÄEVAD TÄIES HOOS

Kolmapäeviti alates kella viiest saavad laulusõbrad karaoke kaudu oma lauluoskust lihvida. Lihtne süsteem seisneb selles, et kuu aega harjutame laulmist ja iga kuu viimasel kolmapäeval toimub suur „Grande Finale“.

Esimene finaalkontsert leidis aset 30. jaanuaril ning osalejaid oli kokku seitse: Rene, Mario, Anni, Zina, Hegne, Gunnar ja Kerli, kellest viimane ka esimese võistluse võitis. Lauluvalik oli seinast seinast – valiti laule nii euro- kui ka Meie Mehe repertuaarist. Võitja viisid sedapuhku sihile siiski eurolaulud „Keelatud maa“ ja „Mere lapsed“

Kutsume Teid kõiki edaspidigi meie Karaokekolmapäevadel osalema olenemata soost ja vanusest!

Noori karaokehaisid toetab Kristi Kruus.

SAUE NOORTEKESKUS KUTSUB ÖÖMATKALE „MATKATES VABARIIGI SÜNNIPÄEVALE“.

23.veebruari hilisõhtul sõidame viimase elektrirongiga kell 22:02 Saue Paldiski poole. Väljume üks peatus enne Paldiskit, Laoküla rongijaamas. Metsateid mööda kõnnime Pakri poolsaare paremale kadale, edasi mööda mereäärt Klooga –Ranna rongijaamani. Seal ootab meid hommikul kell 04:00 tellitud buss, mis toob meid koju tagasi.

Liikumise tempo on planeeritud rahulik, mere ääres teeme lõket ja puhkame.

Registreerimine ja täpsem info:

Saue Noortekeskuse noortejuht, Üllar Põld, tel: 51 939 322

„MÄLETADES SEVERJANINIT..”

Kui paljudele eestlastele ütleb midagi nimi IGOR SEVERJANIN? Olgem ausad- enamik meist pole seda nime kuulnudki! Kuigi poleks paha teada andekaid inimesi, kes on Eestimaa pinnal elanud, töötanud ning eesti luuletki laiale maailmale tutvustanud. Kuid jah, nõukogude ajal sellist nime kooliõpikutest ei leidnud, sest tema avaldamine oli keelatud ning tänapäeval – tänapäeval on vene kultuuri ja kirjanduse õpetamine koolides lihtsalt lõpetatud. Vähemalt ametlikult. Õpetajad, kel südames kripeldab ja otsib väljapääsu kaunis, piirideta ja poliitlikast puutumata kunst, luule – leiavad oma nišši ja väljundi väljaspool programme ja koolitunde.

Vene keele (mitte) vajalikkusest ja õpetamise mõttekusest on viimastel aegadel nii palju räägitud, et sellest praegu vaikiks. Olen lihtsalt kindel, et kuni on toredaid, andekaid, laia silmaringiga ja oma peaga mõtlemaid õpilasi ning oma tööd armastavaid ja entusiastlikke õpetajaid, ei kao päriselt midagi s.h. ka

vene keel. Tuleb leida teid ja võimalusi näitamaks lastele, et iga keel on kaunis, rikas ja omapärane, olenemata riigikorrast või poliitilisest suunitlusest. Keel on osa sinu hari(t)idusest ja kultuurist. Et need pole lihtsalt sõnad, annab tunnistust 8.vebruaril Saue Gümnaasiumi aulas toimunud maakondlik vene keele luulekonkurss „Mäletades Severjaninit”.

Kella üheks oli Saue kooli aulasse kogunenud 25 võistlugeajat ja nende õpetajad, 7 žürii liiget oli oma kohad sisse võtnud ning žürii esimees Margit Ots luges ürituse alanuks. Gümnaasiumiastme õpilased 8-st Harjumaa koolist lugesid emotsionaalselt ja suure sisemise sädelusega, kes vaiksemalt, kes tormiliselt, kuid hingega! Lõppsõnas nentis meie haridus- ja kultuuri peaspetsialist Margit Ots, et kogu üritus kandis romantilist hingust. Žüriisse olid

kutsutud ka Eestis tegutseva Severjanini Seltsi esinaine Valentina Bannikova ja loomingulise ühenduse „Kultuurisillad” tegevdirektor Tatjana Petkova, kes tõdes, et väljend nagu oleksid eestlased tuimad ja vaoshoitud, ei pidanud sel reedel pärastlõunal paika- emotsioone ja tundeid jätkus võistluse lõpuni. Õpilased, kes koolitükkide kõrval olid selgeks õppinud kaunid, kuid mitte just kerged luuletused, olid kõik austust ja esikohta väärt! Kuni žürii kohvitassi kõrval ostsust langetas, lõunatasid ka võistlejad, pärast mida sai kuulata ja nautida Severjanini kunsti professionaalsel tasemel. Meile olid esinema tulnud Vene Draamateatri näitleja Sergei Tšerkassov, kes luges haaravalt luulet ning rääkis luuletaja elust ja loomingust. Bard Rita Solovjova, kes esitas kitarril saatel Severjanini sõnadele seatud laule, lummas saali oma kauni ja hingestatud esinemisega. Lapsed kuulasid vene keelseid laule täielikus vaikus ja hardumuses.

Ja nii saabuski märkamatu tänamise ja autasustamise kord. Esikoht läks Viimsi kooli, II koha omanik Dan Jüri Gümnaasiumist oli üleüldine lemmik! III koht kuulus meie kooli 12 klassis õppivale Taavi Hallimäele, kelle võimsat esinemist saatis kitarril Margus Reimann. Saue Gümnaasiumisse tõid kaks eripreemiat Kristina Promet 10 klassist ja Paula Põld 11 klassist. Ilma tänukirja ja kingituseta ei jäänud keegi – kõik olid ju tublid!

Kas üritus läks korda? Toon siinkohal ära kaks kommentaari:

1) õpilane tuli esmaspäeva hommikul oma õpetaja juurde ja ütles: „õpetaja, see oli nii kena üritus, ma tänan teid! Need laulud kitarril saatel olid nii-nii ilusad ja läksid südamesse!”

2) kolleeg, kes töötab meie koolis esimest aastat, tuli tänama ja ütles, et sellist üritust koolis pole ta 20 aastat näinud. Kas on tegijale vaja muud, kui kuulda oma tehtud töö eest häid sõnu! Parafraaseerides Gorkit tahaksin öelda: „Kõige hea eest võlgnen ma tänu oma õpilastele ja abistavatele kolleegidele!”

Jelena Laanjärv

Saue Gümnaasiumi õpetaja- meetodik

SAUE GÜMNAASIUMI EDUKAD ÕPILASED HARJU MAAKONNA OLÜMPIAADIDEL JANUARIS 2008

1. Keemiaolümpiaadil

ANNI RUUL	8 B kl	I KOHT
KARMEN VEERME	10 A kl	I KOHT
MATTI SILLA	9 B kl	III KOHT
TRIIN UNGERT	11 A kl	V KOHT

2. Loodusajakirjade viktoriinil

SANDRA LAURA LUHTEIN	10 A kl	I KOHT
MARI TENSING	10 A kl	I KOHT
KARMEN VEERME	10 A kl	I KOHT

3. Emakeeleolümpiaadil

ANNI RUUL	8 B	I KOHT
SANDER SINIORG	7 A	VI KOHT

Jaana Palumets

Saue Gümnaasiumi direktor

MÄRTSIKUU toiduraha Saue Gümnaasiumis:

1.-9. klass 128 krooni
10.-12. klass 288 krooni

Toiduraha palume tasuta RK Teeninduse OÜ arvele Hansapanka a/a nr. 221018424457 1. märtsiks. Selgituse osas palume kindlasti välja tuua lapse(laste) nimed ja klass.

Erandkorras saab maksta sularahas, kooli sööklas 3. märtsil kell 8.00 -15.00.

Palume kindlasti registreerida sööjaks ka nendel, kes soovivad toiduraha tasuta hiljem.

Samal ajal saab sööklas pikendada ka toidukaarte.

Õpilase puudumisest teavitada toitlustusfirmat.

Söökla telefon on 65 96 068.

Küsimuste ja ettepanekute korral helistada telefonil 69 92 039

(söökla juhataja Ülle Jahesalu).

RK Teeninduse OÜ

Saue Muusikakooli viulimängijad osalesid rahvusvahelises projektis

3. veebruaril toimus Rakvere Gümnaasiumis Eesti Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Soome Vabariigi 90. aastapäevale ning Tartu Rahulepingu 88. aastapäevale pühendatud kontsert. Kontserdil esinesid rahvusvaheline Baltic - Nordic Youth Philharmonie projektorkester, Tapa -ja Lehtse kammerkoorid ning solistid Ilona Kirsi, Reigo Tamm, Rain Simmul (laul), Mati Kärmas (viul). Õhtut viis läbi Rain Simmul. Orkestris mängisid noored muusikud neljast riigist: Eestist (Virumaa Noorteorkester), Lätist (Cesis, Auce), Leedust (Panevezys) ja Soomest (Kuopio).

Juta Ross
Saue Muusikakooli viiuliõpetaja

Seekordses rahvusvahelises projektis osalesid Saue Muusikakoolist Anni Ruul, Kati Tamme, Kaia-Triin Pääsuke, vilistlane Liisi Ruul ja õpetaja Juta Ross. Kontserdi kava sisaldas kõikide osalejariikide heliloojate muusikat, dirigeerisid Endel Nõgene (Eesti), Remigijus Vilys (Leedu) ja Andris Riekstins (Läti) ja Jaanus Põlder (Eesti). Soome helilooja J. Sibeliuse "Karjala süit" oli mängijatele paras proovikivi. Kahepäevase pingsa prooviperioodiga pani dirigent Endel Nõgene kõiki endast maksimumi andma ning teos kõlas kontserdil suurepäraselt. Jaanus Põlderi juhutatud rahvamuusika on alati mängijatele meeltemööda ning publikule rõõmu pakkunud. Nii ka seekord. Noore helilooja B. Dvarionase "Täheke" oli ilusaks näiteks Leedu kaasaegsest muusikast. E. Darzins'i "Melanhoolne valss", A. Riekstins'i "Rakvere polka" esindasid Läti heliloojate loomingut. Eesti heliloojate teostest tulid esitusele T. Kõrvitsa "Labajalgadi", I osa J. Räätsa "Virumaa Süidist". Esiettekandena kõlas Tõnis

Kõrvitsa seatud Gustav Ernesaksa "Kutse". Kontserdi kõrghetkedeks said ühisnumbrid kooridega. U. Naissoo "Mu kodu" ning

R. Eespere "Ärkamise aeg" andsid publikule ja esitajatele kustumatu elamuse. Saue Muusikakooli viiuliõpilased on Virumaa Noorteorkestris mänginud alates 1998. aastast, motiveerib lapsi harjutama. Ühised pingelised harjutustunnid, kontsertreisid ja suvelaagrid on andnud võimaluse mängida palju erinevat repertuaari, näha maailma, leida uusi sõpru. Viimasel viiel aastal on meie viiuldajad osalenud ka viieaastase Harjumaa Keelpilliorkestri tegemistoimetamistes, orkestri juurde loodud ka nooremate mängijate orkester. Meilt osaleb nooremas koosseisus 4 õpilast ja põhikoosseisus 4 õpilast. See on orkestripillide õppijatele väga vajalik kogemus. Oskus kuulata, mängida koos paljude muusikutega nagu üks mees ning omada samasugust vastutust nagu soolo esinemisel ei arene ühe korraga ega üksinda mängides. Orkestris mängimine toob endaga kaasa repertuaari mahu suurenemise ja sellel läbi ka harjutamise aja pikenemise. Olen uhke kõikide oma õpilaste üle, kes osalevad kooli suure õppimiskoormuse kõrval selles toredas, kuid töömahukas protsessis.

Suur tänu kõikidele lastevanematele nende toetuse ja mõistva suhtumise eest.

PRESSITEADE Saue Linnavalitsus 13.02.2008

Saue linn noortele avatumaks!

Saue Linnavalitsus algatas 6. veebruaril toimunud Linnavalitsuse istungil uue ja kaasaegseid lahendusi pakkuva Avatud Noortekeskuse detailplaneeringu.

Detailplaneering näeb uue Noortekeskuse asukohana ette Koondise tänava piirkonda.

Värske Avatud Noortekeskuse ideekavand näeb ette multifunktsionaalse ja võimaluste rohke keskuse loomist, kus pööratakse asetatud eelkõige laste ja noorte vabaaja mitmekülgsele sisustamisele.

„Oleme noortekeskust proovinud igati arendada ja siiani tegutsenud linnavalitsuse hoones kuid ruumipuuduse tõttu pidanud paljudest huvitavatest noortele suunatud tegevustest loobuma,“ kinnitab vajadust ruumikama Avatud Noortekeskuse järele kauaaegne Noortekeskuse juhataja Erna Gendorf.

Uue keskuse ehitamiseks vajaminevad finantsilised vahendid näeb linnavalitsus ette linna eelarves ja toetust soovitakse leida ka Euroopa Liidu tõukefondidest.

„Saue linn on noorte- ja lastesõbralik linn. Oma pikaajalistes eesmärkides oleme prioriteetidena sõnastanud eelkõige laste- ja noorte vajaduste tagamise, et Saue linn oleks pidevas arengus ja jätkusuutlik,“ toetab uue Avatud Noortekeskuse detailplaneeringu algatamist Saue linnaorm Orm Valtson.

Joonistamise, maalimise ja pisiplastika võistlus

„MINU EESTIMAA“

Lugupeetud kooli- ja lasteaiatõpetajad ning kunstiringide juhendajad!

Saue Linna Lastekaitse Ühing korraldab meie riigi juubeli puhul laste ja noorte omaloomingu võistluse „Minu Eestimaa“. Osavõtjateks kutsume lapsi ja noori lasteaiast kuni gümnaasiumi lõpuklassideni. Igalt osavõtjalt ootame ühte teost vabas tehnikas kuni A-3 formaadis või pisiplastikatööd kõrgusega kuni 15 cm. Hindamine toimub viies vanuserühmas: kuni 4 aastased, 5 – 7 aastased, 8 – 11 aastased, 12 – 15 aastased, 16 – 18 aastased. Tööde esitamise lõpptähtaeg on 24. märts ja tulemused selguvad 30.märtsiks, mil võtame ka võitjatega ühendust. 1.aprillil ootame kõiki võitjaid ja osavõtjaid Saue Raamatukokku, kus avame parematest töödest näituse ja jagame ka auhindu.

Indu tegijatele ja jõudu juhendajatele.

Info Monika Liiv 50 43 382

Linnavalitsus määras maakasutuste sihtotstarbed maade munitsipaalomandisse taotlemiseks, kinnitas projekteerimistingimused, arutas sotsiaalküsimusi ja volikogu eelnõusid, eraldas raha spordiühingutele ja ühingutele, kinnitas alaeelarvete kuluartiklid, nõustus lepingute sõlmimisega.

Linnavalitsuse 2008.aasta 3. istung toimus 6. veebruaril ja päevakorras olid järgmised küsimused:

1. Saue linn, Vana-Keila maantee T6 maa-ala teenindusmaa ja maakasutuse sihtotstarbe määramine maa munitsipaalomandisse taotlemiseks /korraldus nr 25/.
2. Saue linn, Vana-Keila maantee T4 maa-ala teenindusmaa ja maakasutuse sihtotstarbe määramine maa munitsipaalomandisse taotlemiseks /korraldus nr 26/.
3. Tammetõru tn 14c puurkaev-pumpla projekteerimistingimuste kinnitamine /korraldus nr 27/.
4. Rauna Põik 3 elamu uusehituse projekteerimise tingimuste kinnitamine /korraldus nr 28/.
5. Koondise tn 20 detailplaneeringu algatamine /korraldus nr 29/.
6. Saue Linnavolikogu otsuse eelnõu „Männiku kinnistu lõunaosa detailplaneeringu algatamine“ (eelnoõ suunati kehtestamiseks volikogusse).
7. Tule tn 17 tootmishoone laiendusele kasutusloa andmine /korraldus nr 30/.
8. Väljaotsa tänavavalgustusele kasutusloa andmine /korraldus nr 31/.
9. Saue Linnavolikogu määruse eelnõu „Saue Huvikeskuse põhimäärus“ (eelnoõ suunati kehtestamiseks volikogusse).
10. Saue Linnavolikogu määruse eelnõu „Jäätmeveo teenustasude määramise korra kehtestamine“ (eelnoõ suunati kehtestamiseks volikogusse).
11. Sau Linnavolikogu otsuse eelnõu „Vana-Keila mnt 3b ja 3c kinnistutele kasutusvalduse seadmine (eelnoõ suunati kehtestamiseks volikogusse).
12. Saue Linnavolikogu määruse eelnõu „Saue Linnavolikogu 10.01.2008.a määruse nr 38 muutmine. (eelnoõ suunati kehtestamiseks volikogusse).
13. Saue Linnavolikogu määruse eelnõu „Matusetootuse maksmise kord Saue linnas“ 14. Saue Linnavolikogu määruse eelnõu „ Saue linna lastetoetuste maksmise kord“ (eelnoõd suunati arvamuse saamiseks volikogu sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni).
15. Spordiühingutele raha eraldamine /korraldus nr 32/.
16. Ühingutele raha eraldamine /korraldus nr 33/.
17. Saue lasteaed „Midrimaa“ ruumide ja vahendite üürihinnad /korraldus nr 34/.
18. Sotsiaaltoetuste maksmine, laste toiduraha ja osalustasu kompenseerimine /korraldus nr 35/.
19. Hooldaja määramine /korraldus nr 36/.
20. Hooldaja määramine /korraldus nr 37/.
21. Hooldaja määramine /korraldus nr 38/.
22. Saue Linnavalitsuse 09.01.2008 korralduse nr 2, „Sotsiaalteenuste, toiduraha ja laste huvitegevuse rahaline kompenseerimine“ p 3 muutmine /korraldus nr 39/.
23. Sünnitoetuste maksmine /korraldus nr 40/.
24. Alaeelarvete kuluartiklite kinnitamine /korraldus nr 41/.
25. Nõuete lootusetuks tunnistamine /korraldus nr 42/.
26. Linnavalitsuse liikmete tööjaotus /korraldus nr 43/.
27. Hinnapakkumiste kinnitamine /korraldus nr 44/.

28. Lepingute sõlmimisega nõustumine /korraldus nr 45 /
29. Saue Linnavolikogu otsuse eelnõu „Vabariigi Valitsuse 2. aprilli 1996 korralduse nr 305-k „Maa andmine munitsipaalomandisse“ tühistamise taotlemine. (eelnoõ suunati kehtestamiseks volikogusse).
30. Info

1. IT arendus- Tarmo Pajusaar
Info võeti teadmiseks ja probleemidega hakatakse tegelema.
2. Hooldekodu kuludest – Heli Joon
Otsustati, mitte toetada kodaniku avaldust.
3. Ettevõtluse alustamise toetuse kooskõlastamine- Jekaterina Tikerpuu. Otsustati, mitte nõustuda kooskõlastamisega, kui tegevus toimub individuaalelamurajoonis.
4. Pärnasalu 36/4 korteri ostmise – Vello Toomik Otsustati avaldus koos linnavalitsuse seisukohaga saata volikogusse.
5. „Riigi jäätmekava 2008-2013“ eelnõu – Vello Toomik Otsustati linnavalitsuse seisukoht eelnõu kohta saata Keskkonnaministeeriumile ja Eesti Linnade Liidule.
6. KÜ Tule 4 toetuse taotlus jäätmemaja konteinerite ostmiseks – Vello Toomik. Otsustati mitte toetada avaldust.

*Linnavalitsuse määrused ja korraldused
on avalikustatud linnakantseleis*

MAIE MATSISELTS
Saue Linnavalitsuse vastutav sekretär

Ülevaade Saue linnas toimunud 2007.a.

Möödunud aastal oli Saue linnas turvalisus rahuldav - Lääne-Harju politseiosakonna territooriumil registreeriti 2007.a. 2 399 kuritegu, neist 82 pandi toime Saue linnas. Võrdluseks: 2006 - 74 kuritegu, 2005 - 89 kuritegu. Kuritegevus kasvas küll 8 fakti võrra, kuid kuriteo toimepannud isikuid tehti 2007.a. kindlaks 46,3%. See on viimase viie aasta kõrgeim tulemus. Võrdlus: 2006 - 37,8%, 2005 - 40 %, 2004 - 43% ja 2003 - 21%. Kindlasti on see sammuke edasi turvalise Saue linna poole - praktiliselt iga teine kuritegu on avastatud, mis ei tähenda, et nüüd on kõik hästi. Meie eesmärgiks on, toimepandud kuritegude arvu vähenemine ja avastamise kasv nii Saue linnas kui Lääne-Harju politseiosakonna territooriumil. Nii 2006. kui 2007.a. pandi Saue linnas üle poolte kuritegudest (48) toime avalikus kohas või tänaval ja moodustasid sõidukitesse sissemurdmistest, avaliku korra rasketest rikkumistest, korduvalt joores sõiduki juhtimistest. Raskaid isikuvastaseid kuritegusid Saue linnas 2007.a. toime ei pandud. Väärteoprotokolle koostas politsei 602, neist alaealiste 134. Muret teevad alaealiste poolt toime pandud väärteod - liiklemisel tänaval jalgratturina või mopeedijuhina märkame mitmeid liikluseeskirjade rikkumisi. Sõidetakse selleks mitte ettenähtud kohtades - jooksuradadel ja kõnniteedel. Noored ratturid ja mopeedijuhid ei kasuta kaitsekiivrid, riskides enda tervise ja eluga. Politsei soovib tõsta noorte liiklusteadlikkust, noorsoopolitseinikud ja konstaablid viivad läbi liiklusalaseid loenguid koolieelses lasteasutuses ning koolis, sihtsuunitlusega tegevusi üldtöötud rikkumiste avastamiseks. Oleme tabanud noori alkoholi joores, suitsetamas või muid rikkumisi avalikus kohas toime panemas. Alkohol ja tubakas peavad olema noortele kättesaamatud, selle jälgimine on kaubandusettevõtete juhtide ja kõigi kaubandusettevõtjate kohus. Eeltoodu on seadusega keelatud ja karistatud karmid. Aga ikka leidub kaupluste juures täiskasvanuid, kes lahkesti noortele alkoholi ja tubakatooteid väikese tasu eest ostavad. Sellisest tegevusest on kindlasti vaja informeerida politseid.

2007.a. oli probleemiks veoautode parkimine Saue linnas. Juhid ei saa aru, et suurte sõidukitega lõhutakse linna tänavaid, haljasalaseid, sulgetakse praktiliselt väikesi tänavaid. Mõõdukuseks on vaja sõita ringi teisi tänavaid mööda või kahjustada haljastust. Linnavalitsuse korraldusel on paigaldatud veoautode liiklemist keelavad liiklusemärgid kohtades, kus selleks puudub vajadus. Meie omalt poolt kontrollime liikluskorraldusvahendite poolt esitatavate nõuete täitmist, rikkujad saavad kindlasti karistatud vastavalt kehtivale seadusandlusele.

Kokkuvõtteks - on veel probleeme mida lahendada, millele suunata tähelepanu. Kasutame optimaalselt olemasolevaid ressursse ning tagame iga Saue linna elaniku ja külalise turvalisuse.

Vladimir Feder
Lääne-Harju Politseiosakonna komisar

Saue Laululaps 2008”

Lauluvõistluse eelvoor toimub Saue koolimajas 4. aprillil ja lõppkontsert 6. aprillil. Osaleda võivad kõik Saue linnas elavad lapsed.

Vanuserühmad:

3-4 aastased; 5-6 aastased; 7-9 aastased; 10-12 aastased; 13-15 aastased; 16-18 aastased.

Seoses ETV Laulukaruselli võistlusega läheb arvesse laulja vanus seisuga 31.12.2008.a.

Sirje Luberg
Saue Huvikeskuse juhataja

Igakevadised lauluvõistlused toimuvad Saue linnas alates 1995. aastast ja tänavune on arvult kolmeteistkümnes. Maakondlikule lauluvõistlusele pääseb igast vanuserühmast üks laulja.

Eelvooruks tuleb ette valmistada üks laul pikkusega kuni 3 minutit.

Lauljaid hindab 3- liikmeline žürii ja igas vanuserühmas hinnatakse poisse ja tüdrukuid eraldi.

Lõppkontserdil esinevad iga vanuserühma kolm parimat poissi ja tüdrukut. Igale osalejale tänukiri ja maiustus, lõppkontserdil osalejatele auhindad.

Osavõtjate registreerimine (tuleb täita ankeet) kuni 31. märtsini Saue Huvikeskuses.

Ankeeti saab saata ka meili teel aadressile sauehuvikeskus@hotmail.ee
Ankeedi saab huvikeskuse kodulehelt www.sauehk.ee

OOTAME ROHKET OSAVÕTTU!

KURSUSED TÄISKASVANUTELE

· **Klaasvitraažikursus alates 27. veebruarit kolmapäeviti kell 18.00 ruumis 407 juhendaja Mare Lobjakas**

· **Andrus Allikvee näitlik loeng mööbli restaureerimisest koos õppematerjalidega pühapäeval**

2. märtsil kell 14.00-17.00 Saue koolimajas. Osalustasu 200 krooni.

Täpsem info ja registreerimine Saue Huvikeskuse telefonidel 65 95 009, 52 34 339

31. jaanuaril kohtusid Päevakeskuse taidlejad ja Saue Linna Invaühing Kristiine Sotsiaalkeskuse eakatega Puuetega Inimeste Koja saalis. Võib julgelt öelda, et oli üks väga ilus üritus. Meie taidlejad – *Rukkilill ja Vokiratas* - esitasid suurepärase kontserdi, millele omaltpoolt andsid särtsu ja sära juurde Kristiine tantsurühmade tantsijad. Üles astusid Invühingu taidlejad liikumise ja lauluesitusega, solistina esines Andres Tarja. Kontserdiosa lõppes kavaga „Merele minek” ning kohtumisele pandi punkt väikese ühise kehakinnitamisega. Tahaksin tänada Elena Kalbust, kelle eestvedamisel meiepoolne esinemine teoks sai. Usun, et tänusõnadega ühinevad kõik osavõtjad. Omaltpoolt peame alustama ettevalmistusi, et suudaksime korraldada Saue samalaadse kohtumise!

Ulvi Seermaa

SAKU PÄEVAKESKUSES VASTLAPÄEVAL!

Vihmasel ja sombusel Vastlapäeval tehti Saku Päevakeskuses vastlasõitu ilmataadi kiuste. Selleks oli vaja vaid veidike nutikust ja head tahtmist. Saku ja Saue psüühilise erivajadusega inimesed veetsid ühist vastlapäeva tantsu ja laulu lüües, mängiti ringmänge ning söödi kukleid ja joodi vastlajooki. Sauekad ja sakukad võivad pidada Vastlapäeva igati õnnestunuks. Sõprusuhted on kinnitanud - igast olukorrast on olemas väljapääs – ka lumeta talvest!

**SÕPRUS EI KÜSI,
OLID SA KAUGEL VÕI LIGI?
SÕBER TEAB NIIGI –
KUI PIDI, SIIS PIDI.**

**SÕPRUS EI KÜSI,
KES NOOREM, KES VANEM;
SEE ON KUI VEIN,
MIS VANEM, SIIS PAREM.**

VEEBRUARIKUU TEGEVUSKAVA

- 20. veebruar 14.00** Kaiu ja Saue Päevakeskuse taitlejate kohtumine!
- 21. veebruar 12.00** Talvine jalutuskäik ps. erivajadustega inimestele (oleneb ilmast)
- 21. veebruar 17.00** Jurist Marju Vipper: kõik pärimisest ja pärimisõigustest
- 22. veebruar 11.00** Seenioritants: Aime Kaasik
- 22. veebruar 11.00** Juukselöökus (palume eelregistreerida)
- 25. veebruar 10.00** Keila Tervisekeskuse külastus – ps. eriv.inimestele!
- 26. veebruar 18.00** Kundalini joga (registreerimine 65 95 070)
- 27.veebruar 11.00** Kohtumine Saue Linna linnapea Orm Valtsoniga
- 27. veebruar 14.00** Arst Silvi Mänd: tervise loeng
- 29. veebruar 16.00** Seltsing Tammetõru koosviibimine!
- 29. veebruar 19.00** Eesti Draamateatri ühikülastus: BOULGAKOFF

MÄRTSIKUU ALGUSE TEGEVUSKAVA

- 2. märts 14.00** Ühiskülastus: Salme Kultuurikeskuses UNTSAKAD
- 3. märts 15.00** Ülo Pender näitab videofilme 2007.a. lõpupeost jm huvitavat möödunust
- 4. märts 11.00** Ps. erivajadusega inimestele muusikaterapia
- 4. märts 18.00** Kundalini joga. Palume registreerida!
- 5. märts 14.00** Arge Lärm: II osa dementsuse loengust
- 6. märts 15.00** Kutsume Teid läheneva Naistepäeva puhul Päevakeskusesse tassikest teed jooma, kuulama mahedat muusikat: mõtleme üheskoos, mida see päev täna meile tähendab ja kas tähendab?
- 7. märts 11.00** Saue Linna Invaühingu infotund!
- 7. märts 13.00** Marat'i toodete ja Aloe Vera toodete müük
- 7. märts 16.00** Koguneb vabastava hingamise grupp (eelregistreerimisega)

RAHVUSOOPERIS ESTONIA „VIINI VERI”

18. märtsil 19.00.

Broneeritud piletid I röödule, hinnaga 156.- ja 132.- krooni.

Soovijatel palume ühendust võtta päevakeskuse telefonil 65 95 070

KARITA MIKKO TEADE!

Kundalini joga toimub ainult eelneval registreerimisel Päevakeskuse telefonil 65 95 070. Kui treeningud toimuvad teisipäeviti, siis palume esmaspäeval või hiljemalt teisipäeva hommikul teada anda oma osalemisest. Kui osalejaid on vähem kui 5, jääb joga tund ära!

TÄHELEPANU !

Linnavalitsuse bussiga Saue Gümnaasiumi ujulas käijad!

Ujumine toimub 20. veebruaril tund aega varem - 13.30. Arvestades Teie soovi jääb ujulas käimise ajaks edaspidi 13.30 ja tagasisõit kodudesse toimub 16.30. Iga kuu esimesel ja kolmandal kolmapäeval.

PÄEVAKESKUSE TÖÖ- JA ÕPPETUBADES KOONDISE 9-I VÕTAB VASTU PSÜHHOTERAPEUT INGE TÄEL 25. VEEBUARIL PALUME REGISTREERIDA!

SAUE LINNA PENSIONÄRIDE ÜHENDUS SELTSING TAMMETÕRU KORRALDAB 28.07 – 31.07.2008 REISI: IMATRA JA SAIMAA – HIND 2800.- KROONI
Info: 6 596 827 ja 5 645 3357 Maie Uhtlik

19. märtsil toimub väljasõit Viljandi Ugala Teatrisse: etendus

KEISRI HULL

“Keisri hull” on eesti kirjanduse suurmeisteri **Jaan Krossi** tuntuim teos, selle tegelased on reaalselt olemas olnud. Viljandimaal Võisiku mõisas elanud ja hulluks kuulutatud aadlimees Timotheus von Bock, tema talutüdrukuverd naine Eeva, tsaar Aleksander I, Balti aadlkonna kirevad esindajad...

See on lugu mehest, kes ei ole nõus end suruma etteantud raamidesse. Mehest, kes aadliseisuse kiuste sõandab naiseks võtta lihtsa neiu. Mehest, kes ei karda maailma vägevaile tööde näkku öelda. Mehest, kes suudab endaks jääda ka siis, kui temalt on kõik ära võetud. Peale mõistuse. Peale au. Ja armastuse. See on lugu naisest, kes seda meest kogu maailma vastu astudes armastab. Naisest, kes kõhklematult oma mehesse usub. See on lugu inimestest aja suures loos.

Piletihind 96.- krooni ning transpordikulu 79.- krooni, **kokku 175.- krooni**
Palume broneerida piletid ja tasuda sõidu eest veebruarikuu jooksul !

19. ja 20. JUUNIL TOIMUB PÄEVAKESKUSE IDA-VIRUMAA REIS REGISTREERIMINE ON ALANUD!

PÄEVAKESKUS KORRALDAB REISI KESK-NORRASSE

21.08. – 27.08 maksumus 4 041 krooni * * * Ettemaks 25. jaanuarini 1 000 krooni

TULGE JA TUTVUGE PÄEVAKESKUSES LÄHEMALT REISIGA!

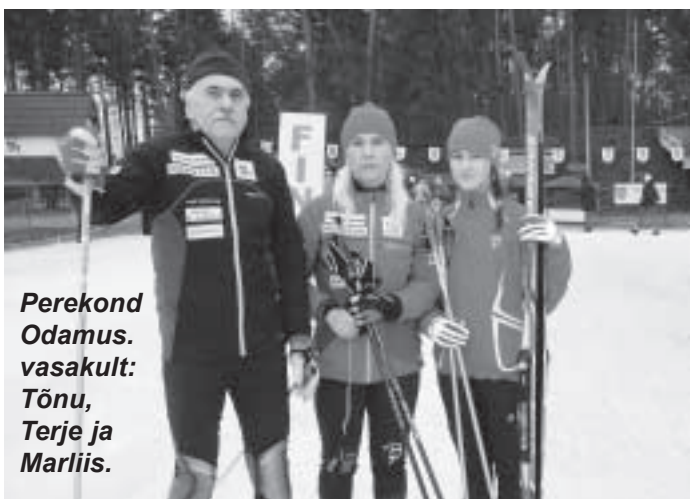
Bergenis külastame ka päevakeskuselaadset asutust!

KIIRUSTAGE!

**Eesti Kultuurkapital tunnustas
28. jaanuaril Tallinna Linnateatris
Saue Gümnaasiumi staažikad õpetajat
Enla Odamust, kes on sporti
armastama pannud mitu põlvkonda
koolilapsi.**

Spordiklubi Raudmees korraldas 2.veebrialil „Duatlon läbi aasta“ I etapi - Tahkuranna Talveduatloni Jõulumäe Tervisekeskuses.

Saue Gümnaasiumi VI klassi õpilane Marliis Odamus saavutas ülekaaluka võidu Jõulu SUKL-i suusataja Triin Taveteri ees. C vanuseklassi tüdrukud suusatasid 4km+ jooksid 1km+ suusatasid 2km. Kolmeliikmelistest perekondadest oli parim perekond Odamus Sauelt. Marliis suusatas 4km, Terje jooksis 1km ja Tõnu suusatas 4km. Tõnu Odamus saavutas I koha ka MV 5 vanuseklassis: 6km suusutamises, 2km jooksus, 4km suusutamises. Vanuseklassis (6km suusatamist+ 2km jooksu,+ 6km suusatamist).

**Perekond
Odamus.
vasakult:
Tõnu,
Terje ja
Marliis.**

**Sarja “sauelane liikuma”
VI etapp toimus pühapäeval
10. veebruaril Sarapiku
terviserajal.**

Spordialaks oli seekord napi lumeolu tõttu kõndjooks. Kuuendal etapil osales kokku 71 spordisõpra. Läbida tuli kaks 1,3 km ringi, rajal oli kaks kontrollpunkti, kus pidi vastama küsimustele. Kõik said küsimustele vastamisega ja raja läbimisega hakkama. Ka sel etapil liitusid meie sarjaga uued sauelased. Suur aitäh osalejatele! Loosiauhinnad pani välja Honda, Saue Suusaklubi, Plekk-Liisu Rattapood. Nokamütsi võitis **Olev Alet**; spordigeeli võitsid **Ants Vikerpuur, Merit Israel, Virge Ladva**; spordipulbri võitsid **Liisbeth Salutee, Riho Kilp**; robot-rahakassa võitsid **Mailis Rästas ja Laura-Liis Kümnik**. Palju õnne võitjatele, auhinnad saab kätte sarja VII etapil ujulas. Võitis tervis ja sõprus!

Kohtumiseni sarja VII etapil

**Sarja VII etapp toimub pühapäeval 9.märtsil.2008 kella 10-14.00
Saue Gümnaasiumi ujulas.**

Läbida tuleb 250 m ilma ajavõtuta. Lastele kuni kümme eluaastat 50 m.
Vajalik eelregistreerimine.

Eelregistreerida saab Saue Gümnaasiumi ujulas või telefoni teel 6 596 669.
Osavõtt sarja “Sauelane liikuma” etappidest on tasuta.

Tule kindlasti, tule koos perega!

KORTERID, MAJAD, KRUNDID
OST, MÜÜK, ÜÜRIMINE
Konsultatsioonid TASUTA !
6 506 209, 52 911 09

KODUMAIL Jaama tn 1A-506, Tallinn
KINNISVARABÜROO
Anne Olonen
anne.olonen@hot.ee

Kaabel ei ulatu? Kõu aeglane? WiFi ebastabiilne?
Vali WiMAX-internet!

Parim klienditeenindus, kvaliteetseim ühendus.

infinity
WORKS

Litumine **0 kr**, kuutasu aasta lõpuni **0 kr**
Info ja tellimine: 681 2031 | info@infinity.ee | www.infinity.ee
Arvuti rikkis? Küsi infot ka arvutihoolduse kohta!

S. Ojamäe FIE
FEKAALIVEDU
Tel: 557 3691
56 48 8332
IGA PÄEV

Hinnad kokkuleppel

Pärnasalu 11
ARCO Transpordi majas
(apteegi ruumis)

Üld, klassikaline, antitseluuliit
MASSAAŽ

Tööaeg kokkuleppel (ka laup., pühap.)
Tutvumishinnad.
Pensionäridele soodustused.

Tel: 54 544 559

MASSÖÖRIKÄED ON PARIM RAVIM

Soovid müüa kinnisvara?

 Korterid, majad, maad.
Konsultatsioonid tasuta!

SINU MAAKLER
SAUE LINNAS
Kristel Grossthal

Tel: 6464 035
GSM: +372 56 489927
e-post: kristel@domuskinnisvara.ee
www.domuskinnisvara.ee

SAUE PUIT OÜ

Saematerjali, hõövelmaterjali, voodri- ja pörandaluda ning uudisena süvaimmutatud sae- ja hõövelmaterjali, terrassilauda.

Samas ka hõöveldusteenus tellija materjalile.
E-R 8.00-17.30
Info telefonil 6709183 või 5050194
Küsi pakkumist: sauepuut@hot.ee

MÜÜME

GARDEROOBID JA LIUGUKSED

Hinnad soodsad, garantii

Telefon 50 29 075

HEA INIMENE!

Eesti Raamatupidajate Kogu kutsub üles kõiki endiseid ja praeguseid raamatupidajaid panustama ühiselt

RAAMATUPIDAMISE MUUSEUMI LOOMISESSE

Soovime jäädvustada tulevastele põlvetele raamatupidajate tegemisi, varasemaid töötingimusi, töövahendeid, juhendeid, muid huvitavaid materjale.

Palume kõigil, kes raamatupidamisega mõnel moel seotud olnud ja huvitavaid materjale neist aegadest alles hoidnud, meiega ühendust võtta.

Oleme tänulikud iga väiksemagi panuse ja ettepaneku eest!

Kõigile küsimustele ja soovitudele saab tagasisidet
Liine Kedars ERK tegevsekretär
6 558 330, 55 45 255 erk@erk.ee
Ingrid Niid ERK juhatause liige
6 790 173 ingrid@saue.ee

SAUE Foto

Pärnasalu 31c (Säästumarketi majas)

AVATUD

T ja N 11.00 - 18.00

Stuudioajad kokkuleppel

TEL. 5345 6441

sauefoto@tatagrupp.ee

www.tatagrupp.ee

- **Passi ja Dokumendifotod** (erinevad suurused)
- Portreefoto
- Grupi- ja perefotod
- Modellialbumid (tutvumissessioon tasuta)
- Tootefotod (reklaamplakatid)
- Vanade fotode taastamine

- Fotograaf väljakutsel
- Pulmad, sünnipäevad, koosviibimised
- Fotod koduses miljös

- Piltide valmistamine
- Pildid filmilt ja slaidilt
- Filmide ilmutamine
- Digifotod – CD/DVD plaadilt, mälukaardilt

- Fotokaubad
- Mälukaardid, CD ja DVD plaadid
- Albumid / Pildiraamid
- Akud ja patareid
- Fotokotid ja –statiivid
- Stuudiotehnika (välklambid, taustad, helestitid, jne)

Vahetada
4-toaline
remontimata
korter Lasnamäel
 (kõik toad eraldi,
 hea asukoht)
3-toalise
remonditud
korteri vastu
Sauel või Saue
lähiümbruses

Kontakt: 55 80 695

Pottsepatööd
ja
looduskivi
paigaldus

Info: 58 033 448

[www.hot.ee/
looduskivi](http://www.hot.ee/looduskivi)

Raamatu-
pidamis-
teenus

Telefon
 56 461 100

TOOTMIS-JA LAOPINNAD SAUEL
SOOJA TN 5

ÜÜRILE ANDA

61 m²; 65 m²; 90 m²; 68 m²
esimesel korrusel
62 m²; 48 m²; 16 m²; 24 m²
teisel korrusel

BÜROOPINNA VÕIMALUS

AS Kavent
Info 5011134, ravelants@hotmail.ee

POTTSEPATÖÖD
 ahjud
 pliivid
 kaminad
 remont
 konsultatsioon

56 633 062
crabbar@gmail.com

Eesti Vabariigi 90. sünnipäevale pühendatud jumalateenistus Saue Kristlikus Vabakirikus 24.veebruaril kell 13.00

Diapol Granite OÜ toodab graniidist köögitasapindu.

Pakume tööd

SILDSAE OPERAATORILE SERVAMASINA OPERAATORILE VÕI KÄSTIÖOMASINATE OPERAATORILE

Tööülesanded

- Graniitplaatide mõõtu lõikamine
- Graniitplaatide servade töötlemine
- Graniitplaatidele lõppviimistluse andmine flexidega (relakatega)

Nõudmised kandidaadile

- KESK, KUTSE VÕI KESKERIHARIDUS
- KOHusetundlikkus
- TÄPSUS

Kasuks tuleb

- EELNEV TÖÖKOGEMUS TOOTMISES
- MITTESUITSETAMINE

Omalt poolt pakume

- TÖÖRIIDEID
- KAASAEGSET TÖÖKESKKONDA
- VÄLJAÕPET

Asukoht Saue, tööaeg - täistööaeg

Avaldus ja CV palume saata info@diapol.com või Kasesalu 4, Saue

Lisainformatsioon telefonil 6 051 134

Pakutav brutopalk 18 000-24 000

TASUTA ÄRA ANDA VINEERIST KÜTTEMATERJALI

Täpsem info 6 790 010

(E-R 8.00-17.00)

Asukoht Tule 30, Saue

SAUE

PLEKIKODA

Kõik plekkdetailid teie majale,

RÄÄSTAPIKKUSED, VIHMAVEERENNID VALTSKATUSED JA KIVIKATUSED

OÜ Weltende Tel: 55 43 331

e-post:roofman@hot.ee

Kiiresti vajatakse järeleaitajat inglise keeles 10. aastasele tüdrukule

kes õpib Keskmuusikakoolis.

Asume Saue, helistada võivad ka inglise keelt hästi tundvad keskkooli õpilased või tudengid.

Kontakt. 50 63 955

SAUE SÕNA

Väljaandja: Saue Linnavalitsus
Tule 7, Saue 76505, telefon: 679 0175
faks: 679 0193, veeb: www.saue.ee
e-post: leht@saue.ee

Toimetaja: Peeter Eelsaare
Kujundus: Marko Hellamaa
e-post: marko@h2mprojekt.ee
Trükk: Rebellis, tiraaž: 2500